

**Рішення**  
**спеціалізованої вченої ради**  
**Вищого навчального закладу «Університет імені Альфреда Нобеля»**  
**про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада ДФ 08.120.013 ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (м. Дніпро) прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на підставі прилюдного захисту дисертації Андреева Віталія Олександровича **«Розвиток навичок професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування в умовах методичної роботи»** за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

«13» квітня 2023 року

Андреев Віталій Олександрович 1971 року народження, громадянин України, освіта вища. Закінчив у 1998 році Дніпропетровський державний університет і здобув кваліфікацію спеціаліста географа, викладача. У 2008 році закінчив Міжрегіональну Академію управління персоналом та здобув кваліфікацію магістра фінансів, спеціалізація міжнародна економіка та фінанси.

З лютого 2014 року – викладач географії ОКВНЗ «Театрально-художнього коледжу», з вересня 2016 року переведений на посаду методиста КЗ «Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури» Дніпропетровської обласної ради, де і працює по теперішній час.

З 06 жовтня 2017 року по 06 жовтня 2021 року – аспірант заочної форми навчання за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертація відповідає основним напрямам досліджень науково-дослідної лабораторії інноваційних методів навчання та кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», проведених у межах комплексних наукових тем «Модернізація професійно-педагогічної освіти в Україні в умовах інтеграції до світового освітнього простору»

(державний реєстраційний номер 0112U002287) і «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції»

(державний реєстраційний номер 0117U000784).

Дисертацію виконано у ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (м. Дніпро).

Науковий керівник – **Локарева Галина Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри акторської майстерності Запорізького національного університету.

Здобувач має 19 наукових праць (17– одноосібні), із них: 1 стаття у закордонній колективній монографії, 3 статті у провідних наукових фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у зарубіжному науковому журналі, внесеному до наукометричної бази Web of Science, 2 статті у зарубіжному виданні, 1 стаття в інших виданнях України, 11 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій, у тому числі:



1. Андреев В.О. Педагогічне спілкування як взаємодія викладачів коледжу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Сер. 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи*. 2018. Вип. 60. Т. 1. С. 5–8.

2. Andreev V. Communication and its significance in human life. *Innovative Technologien im Leben eines modernen Menschen. Monografische Reihe «Europäische Wissenschaft»*. 2021. Teil 12. Buch 4. P. 26–37.

3. Morska N., Fedorenko O., Davydova O., Andreev V., Bohatyryova G., Shcherbakova N. Information Technologies In Teaching: The Basis Of Students' Knowledge. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. no. 2.

vol. 21. pp. 44–53. (*журнал індексовано в наукометричній Web of Science*)

4. Андреев В.О. Організаційно-педагогічні умови розвитку професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. 2021. Вип. 39. Т. 1. С. 243–249.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

**Кожушко Світлана Павлівна**, голова спеціалізованої вченої ради, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри міжнародного туризму та готельно-ресторанного бізнесу ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», м. Дніпро.

Аналіз дисертації, опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дослідження Андреева Віталія Олександровича «Розвиток навичок професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування в умовах методичної роботи», є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), а її автор Андреев Віталій Олександрович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка.

**Сорочан Тамара Михайлівна** – опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філософії і освіти дорослих Університету менеджменту освіти (м. Київ), **зауваження:**

1. Дисертація подана за спеціальністю 015 – професійна освіта за спеціалізаціями, тому варто було би дослідити, чи відрізняється розвиток навичок



професійного спілкування у викладачів різних видів мистецтва і мистецьких дисциплін, чи система методичної роботи має враховувати їхній фах.

2. У дисертації наводиться значна кількість методик і окремих вправ з розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжів професійного спрямування, що свідчить про значний практичний досвід здобувача наукового ступеня. Проте цілісної програми методичної роботи не представлено, що ускладнює розуміння її структури та змісту.

3. Також не надано методичних рекомендацій щодо запровадження зазначених методик і вправ у систему методичної роботи інших закладів. Цей недолік, на нашу думку, зумовлюється відсутністю відповідного завдання дослідження. Проте методична робота, зокрема, організаційно-методичні умови, які є предметом дослідження, мають передбачати розроблення та запровадження відповідних методичних рекомендацій як необхідного компонента цілісної системи. Доцільно було би навести їх у тексті дисертації.

4. У ході експерименту дисертант дослідив розвиток навичок професійного спілкування у викладачів коледжів мистецького спрямування, визначив динаміку показників, подав інтерпретацію результатів. Проте бажано було би показати, яка саме методична робота на засадах диференціації та індивідуалізації проводилася з викладачами з різним рівнем розвиненості того чи іншого показника.

5. У списку використаних джерел наведено дуже багато російських публікацій, виданих після 2014р (№№ 32, 62, 67, 74, 84, 130, 153, 186, 187, 204, 234, 247, 204). Також використовувалися застарілі джерела, видані в минулому столітті (1962, 1971, 1973 рр, першого десятиліття ХХІ століття), зокрема, і російські, хоча українська педагогічна наука в цей період активно розвивалася, досліджувалися споріднені теми. Також автор використовує праці К. Маркса, Ф. Енгельса, хоча не зазначає, які саме (№ 143). Не ставлячи під сумнів право автора досліджувати будь-які джерела, зауважимо, що педагогічні дослідження мають відбуватися у контексті освітньої політики України, яка враховує такі важливі аспекти, як визнання країни-агресора, декомунізацію суспільного життя тощо.

6. Щодо оформлення тексту кваліфікаційної роботи. Підрозділи 2.2., 2.3. переобтяжені описом практичного матеріалу, таблицями, діаграмами, які варто було би подати в додатках.

**Михаськова Марина Анатоліївна** – опонент, доктор педагогічних наук, професор кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія), **зауваження:**

1. На нашу думку, в першому розділі роботи поверхово розкриті системний, компетентісний, акмеологічний, аксіологічний підходи професійної підготовки викладачів коледжу мистецького спрямування.

2. Дослідження містить детальний аналіз результатів експериментальної роботи. Проте, логіка викладення отриманих даних здається нам у деяких моментах порушеною. Щодо змісту другого розділу необхідно зазначити, що другий розділ слід було б розпочати в п.2.1 з висвітлення програми експерименту. Чітко вказати термін проведення експерименту, базу дослідження, кількість респондентів, етапи експерименту, розкрити зміст експериментальної роботи на кожному етапі (можна у вигляді таблиці). Тоді детально зупинитися на методиці проведення



професійного спілкування у викладачів різних видів мистецтва і мистецьких дисциплін, чи система методичної роботи має враховувати їхній фах.

2. У дисертації наводиться значна кількість методик і окремих вправ з розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжів професійного спрямування, що свідчить про значний практичний досвід здобувача наукового ступеня. Проте цілісної програми методичної роботи не представлено, що ускладнює розуміння її структури та змісту.

3. Також не надано методичних рекомендацій щодо запровадження зазначених методик і вправ у систему методичної роботи інших закладів. Цей недолік, на нашу думку, зумовлюється відсутністю відповідного завдання дослідження. Проте методична робота, зокрема, організаційно-методичні умови, які є предметом дослідження, мають передбачати розроблення та запровадження відповідних методичних рекомендацій як необхідного компонента цілісної системи. Доцільно було би навести їх у тексті дисертації.

4. У ході експерименту дисертант дослідив розвиток навичок професійного спілкування у викладачів коледжів мистецького спрямування, визначив динаміку показників, подав інтерпретацію результатів. Проте бажано було би показати, яка саме методична робота на засадах диференціації та індивідуалізації проводилася з викладачами з різним рівнем розвиненості того чи іншого показника.

5. У списку використаних джерел наведено дуже багато російських публікацій, виданих після 2014р (№№ 32, 62, 67, 74, 84, 130, 153, 186, 187, 204, 234, 247, 204). Також використовувалися застарілі джерела, видані в минулому столітті (1962, 1971, 1973 рр, першого десятиліття ХХІ століття), зокрема, і російські, хоча українська педагогічна наука в цей період активно розвивалася, досліджувалися споріднені теми. Також автор використовує праці К. Маркса, Ф. Енгельса, хоча не зазначає, які саме (№ 143). Не ставлячи під сумнів право автора досліджувати будь-які джерела, зауважимо, що педагогічні дослідження мають відбуватися у контексті освітньої політики України, яка враховує такі важливі аспекти, як визнання країни-агресора, декомунізацію суспільного життя тощо.

6. Щодо оформлення тексту кваліфікаційної роботи. Підрозділи 2.2., 2.3. переобтяжені описом практичного матеріалу, таблицями, діаграмами, які варто було би подати в додатках.

**Михаськова Марина Анатоліївна** – опонент, доктор педагогічних наук, професор кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія), **зауваження:**

1. На нашу думку, в першому розділі роботи поверхово розкриті системний, компетентісний, акмеологічний, аксіологічний підходи професійної підготовки викладачів коледжу мистецького спрямування.

2. Дослідження містить детальний аналіз результатів експериментальної роботи. Проте, логіка викладення отриманих даних здається нам у деяких моментах порушеною. Щодо змісту другого розділу необхідно зазначити, що другий розділ слід було б розпочати в п.2.1 з висвітлення програми експерименту. Чітко вказати термін проведення експерименту, базу дослідження, кількість респондентів, етапи експерименту, розкрити зміст експериментальної роботи на кожному етапі (можна у вигляді таблиці). Тоді детально зупинитися на методиці проведення



констатувального етапу експерименту. Визначити його мету та завдання. Уточнити, викладачі яких навчальних закладів беруть участь у констатувальному і формувальному етапі експерименту.

3. В описі реалізації організаційно-методичних умов розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування в умовах методичної роботи автором недостатньо простежується взаємозв'язок із структурними компонентами (контактно-комунікативним, інформаційно-комунікативним, регульовально-комунікативним емотивно-комунікативним) досліджуваного феномену та його критеріями.

4. На нашу думку, назва першого критерію мала б відповідати назві контактно-комунікативного компоненту. Акцент автора із взаємодії у стосунках переключасться на наявність внутрішньої мотивації, ціннісне ставлення до взаємодії і співпраці в професійній діяльності та рівень загальної гармонійності комунікативних орієнтацій.

5. В описі критеріїв, показників та методики визначення рівня розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжів мистецького спрямування (с.156) бажано вказати всі залучені автором експериментальні методи (анкетування, спостереження, бесіди тощо).

6. Практична значущість проведеного автором дослідження була б вагомішою за наявності в роботі практичних (модифікованих) завдань мистецького спрямування, які розкривають специфіку спілкування та діяльності викладачів коледжів мистецтв.

**Лебідь Ольга Валеріївна**, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ Університет імені Альфреда Нобеля», **зауваження:**

1. Ми вважаємо, що зміст дисертаційного дослідження дещо перевантажений аналізом сутності базових понять досліджень, а саме: «спілкування», «професійне спілкування», «навички», «розвиток», «критерій», як уніфікованих характеристик.

2. Уважаємо, що у загальних висновках до роботи доцільно було б уточнити, наскільки автору вдалося розв'язати визначені у вступі суперечності.

3. Наукова робота є вагомим внеском у розвиток сучасної української педагогічної науки в сфері післядипломної освіти викладачів мистецьких дисциплін і набула б ще кращого визнання за рахунок більшої кількості публікацій за її результатами у фахових виданнях.

**Сапожников Станіслав Володимирович**, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», **зауваження:**

1. Дослідник у першому розділі роботи здійснює аналіз розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування в умовах методичної роботи на базі: КЗ «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури» ДОР», ВНЗ «Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки» ДОР», КЗ «Бахмутський фаховий коледж культури і мистецтв імені Івана Карабиця», Гадацького фахового коледжу культури і мистецтв ім. І. П. Котляревського, тобто на базі 4-х закладів фахової передвищої освіти



мистецького спрямування. Проте, нашу думку, для більш ґрунтовного аналізу авторові слід було б обрати більшу кількість закладів фахової передвищої освіти мистецького спрямування.

2. Параграф 2.3 С. 195. Автор зазначає, що контрольні й експериментальні групи було визначено з контингенту викладачів таких коледжів мистецького спрямування: КЗ «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури» ДОР», Музичного коледжу КВНЗ «Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки» ДОР», КЗ «Бахмутський фаховий коледж культури і мистецтв імені Івана Карабиця», Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського. До експериментальної групи (ЕГ) увійшли – 52 особи, до контрольної групи (КГ) – 53. На нашу думку, треба було б визначити вік, кваліфікацію, стаж роботи, кваліфікаційну категорію респондентів-викладачів. Це чоловіки чи жінки? Для психолого-педагогічного експерименту це є досить важливим.

3. У роботі, на мій погляд, проведене дослідження виграло б, якщо б здобувачем було б передбачено окремий параграф, в якому було б проаналізовано найкращий світовий досвід роботи коледжів мистецького спрямування, особливостей професійного спілкування їх викладачів та організації методичної роботи у цих закладах.

4. Другий розділ дисертації, де представлені автором організаційно-методичні умови розвитку навичок професійного спілкування викладачів коледжу мистецького спрямування в умовах методичної роботи, на наш погляд, дещо переобтяжений теоретичною інформацією з наукових джерел і має певний дефіцит авторського тексту за представленою проблематикою.

Результати відкритого  
голосування:

«За» – 5 членів ради,  
«Проти» – немає,  
«Утримались» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Андрєєву Віталію Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Голова спеціалізованої  
вченої ради



Кожушко С.П.

13.04.2023 р.